

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล สู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Learning Strategy in Nursing Education toward The Development of The Twenty-First Century Learning Skills

อติญาณ์ ศรีเกษตริณ*¹ ปาณิสรา ส่งวัฒนายุทธ¹ สุภาเพ็ญ ปาณะวัฒนพิสุทธิ์²
Atiya Sarakshetrin*¹ Panisara Songwatthanayuth¹ Supapen Panawatthanapisit²
¹วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี จ.เพชรบุรี ประเทศไทย 76000
¹Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi province, Thailand, 76000
²วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ จ.นครสวรรค์ ประเทศไทย 76000
²Boromarajonani College of Nursing, Sawanpracharak Nakhonsawan, 60000

บทคัดย่อ

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ นักศึกษาพยาบาลสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งบทความนี้ได้เสนอ ACTIVE Model ดังนี้ A (Atmosphere of Learning: การสร้างบรรยากาศในการเรียน) C (Culture difference: การเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม) T (Transformative learning) การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง I (Information and technology) การได้รับข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ V (Verbal communication: การสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ) E (Empowerment: การเสริมสร้างพลังอำนาจ) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาบัณฑิตพยาบาลที่มีสมรรถนะตามความต้องการของระบบสุขภาพในโลกศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน, พยาบาล, ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Abstract

Learning strategy in nursing education toward the development of the twenty-First century skills has objective is to propose guidelines for the development and adjustment of effective teaching and learning in nursing. This article presents the ACTIVE Model as follows: A (Atmosphere of Learning) C (Culture differences) T (Transformative learning) I (Information and technology) E (Empowerment) that lead to develop of competent nursing graduates according to the needs of the health system in the 21st century world.

Keywords: Learning strategy, Nurse, The 21st century learning skills

Corresponding author: *atiya_s@hotmail.com

วันที่รับ (received) 10 มี.ค. 62 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 10 มิ.ย. 62 วันที่ตอบรับ (accepted) 15 มิ.ย. 62

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันเป็นสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ และส่งผลต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาทางการพยาบาลที่เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนไปสู่การทำงานเชิงวิชาชีพในการให้การพยาบาลและให้บริการด้านสุขภาพ ซึ่งจำเป็นต้องจัดเตรียมให้มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ โดยเฉพาะในปัจจุบัน ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับศึกษาพยาบาล ซึ่งต้องได้รับการเตรียมความพร้อมและพัฒนาให้สอดคล้องกับกระแสสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาพยาบาล ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Perspectives) จากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (Tradition paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm) เป็นการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดทักษะด้านการคิด การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์นวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ การสื่อสาร คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการใช้ความรู้ อย่างสร้างสรรค์ (The ability to handle knowledge effectively in order to use it creatively) ถือเป็นทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 และถือเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ต้องพัฒนาตนเอง เนื่องจากทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนของนักศึกษาพยาบาล¹

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลมีวิวัฒนาการมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับเพิ่มเติมทั้ง 2 ฉบับส่งผลกระทบต่อการศึกษาพยาบาลอย่างมาก เห็นได้จากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพยาบาลในปัจจุบันเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ รวมทั้งมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียน² และจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ มีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ไว้ 6 ด้าน ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ที่กำหนดไว้ คือ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา

4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ³ รูปแบบการเรียนการสอนทางการพยาบาลมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง แต่รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสากล เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้นั้นจัดได้เป็น 5 รูปแบบ แต่ละรูปแบบจะมีจุดเน้นของด้านที่ต้องการพัฒนาในตัวผู้เรียนและปริมาณของการมีส่วนร่วมของผู้เรียนแตกต่างกันดังนี้⁴

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่างๆ ซึ่งเนื้อหาสาระนั้นอาจอยู่ในรูปของข้อมูล ข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด ประกอบด้วย 5 รูปแบบ คือรูปแบบการเรียนการสอนมโนทัศน์ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของกานเย รูปแบบการเรียนการสอนโดยการนำเสนอ มโนทัศน์ กว้างล่วงหน้ารูปแบบการเรียนการสอนเน้นความจำ และรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก รูปแบบนี้เน้นการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ การพัฒนาการคิดวิเคราะห์

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากแก่การพัฒนาหรือปลูกฝัง ประกอบด้วย 3 รูปแบบได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาจิตพิสัยของบลูม (Instructional model based on Bloom's affective domain) รูปแบบนี้ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์จนถึงระดับที่สามารถปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้เรียนรู้กระบวนการในการปลูกฝังค่านิยมให้เกิดขึ้น รูปแบบการเรียนการสอนโดยการชกค้ำ (Jurisprudential model) ผู้เรียนจะเกิดความกระจำงในความคิดของตนเองเกี่ยวกับค่านิยม และเกิดความเข้าใจในตนเอง รวมทั้งผู้สอนได้เรียนรู้และเข้าใจความคิดของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีการมองโลกในแง่บวกกว้างขึ้นและรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ (Role playing model)

3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psycho-motor domain) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการที่แตก

ต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย รูปแบบที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านนี้ ที่สำคัญๆ ซึ่งจะนำเสนอในที่นี้มี 3 รูปแบบ ดังนี้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Instructional model based on Simpson's processes for psycho-motor skill development) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow's instructional model for psychomotor domain) และรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (Davies' instructional model For psychomotor domain) ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ

4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process skill) เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินการต่างๆ ซึ่งอาจเป็นกระบวนการทางสติปัญญา เช่น กระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้ หรือกระบวนการคิดต่างๆ อาทิ การคิดวิเคราะห์ การอุปนัย การนิรนัย การใช้เหตุผล การสืบสอบ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม (Group investigation instructional model) รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดอุปนัย (Inductive thinking instructional Model) รูปแบบผู้เรียนจะสามารถสร้างมโนทัศน์และประยุกต์ใช้มโนทัศน์นั้นด้วยกระบวนการคิดแบบอุปนัยและผู้เรียนสามารถนำกระบวนการคิดดังกล่าวไปใช้ในการสร้างมโนทัศน์อื่น ๆ ต่อไปได้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Synthetics instructional model) รูปแบบนี้ผู้เรียนจะเกิดความคิดใหม่ ๆ และสามารถนำความคิดใหม่ ๆ นั้นไปใช้ในงานของตน ทำให้งานของตนมีความแปลกใหม่ น่าสนใจมากขึ้น นอกจากนั้นผู้เรียนอาจเกิดความตระหนักในคุณค่าของการคิด และความคิดของผู้อื่นอีกด้วยรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของทอร์แรนซ์ (Torrance's future problem solving instructional model) I รูปแบบการเรียนการสอนนี้ผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา และตระหนักถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถใช้ทักษะการคิดแก้ปัญหาใช้ในการแก้ปัญหาปัจจุบัน และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

5. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (Integration instruction model) รูปแบบการเรียนการสอน

ในหมวดนี้ เป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่างๆ ของผู้เรียนไปพร้อมๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและวิธีการ ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนทางตรง (Direct instruction model) รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline method) และรูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional models of cooperative learning) รูปแบบการเรียนการสอนนี้ผู้เรียนจะได้รับพัฒนาทั้งด้านความรู้ เจตคติ ทักษะการคิด การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร

องค์ประกอบของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะเป็นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในตนเอง จนมีทักษะในการนำการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ 1) เน้นเนื้อหาวิชาแกน 2) เน้นทักษะการเรียนรู้ 3) ใช้เครื่องมือแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ 4) การสอนและเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมแห่งศตวรรษที่ 21 5) การสอนและเรียนรู้ในเนื้อหาแห่งศตวรรษที่ 21 6) ใช้การประเมินในศตวรรษที่ 21 เพื่อประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21⁵ ดังนั้นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการผสมผสานการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 5 รูปแบบดังกล่าวสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพียงแต่มีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้งจำเป็นต้องมีการผสมผสานรูปแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาพยาบาลทุกคนต้องมีคือ การเรียนรู้ 3R*7C โดย 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้), และ (A) Rithematics (คิดเลขเป็น) ส่วน 7C ได้แก่ Critical thinking and problem solving (ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา), Creativity and innovation (ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม), Cross-cultural understanding (ทักษะความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนการทัศน์) Collaboration, teamwork and leadership (ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ), Communications, information, and media literacy (ทักษะการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ), Computing and ICT literacy

(ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร), Career and learning skills (ทักษะอาชีพและการเรียนรู้)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่างๆ พบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับดี 4-7 นักศึกษาพยาบาลจะมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้นตามลำดับชั้นปี ทั้งนี้เนื่องจากการกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล มีทั้งการเรียนรู้จากภาคทฤษฎีและการเรียนรู้จากการฝึกภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในนักศึกษาชั้นปีที่สูงขึ้น นอกจากนี้ทักษะด้านที่มีคะแนนต่ำที่สุดในทุกชั้นปีโดยเฉพาะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ในนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนี ยะลา มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการอ่านออก เขียนได้ และคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยเฉพาะในด้านการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ⁶ ในนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนี ชลบุรี ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการอ่าน การเขียน เป็นทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในทุกชั้นปี โดยเฉพาะในด้านการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษพบว่าต่ำกว่าข้ออื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่าทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหาต่ำกว่าทักษะด้านอื่น⁷ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน⁸ นอกจากนี้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนชั้นปีที่ 3, 4 อยู่ในระดับดี ส่วนการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี แต่เมื่อวิเคราะห์รายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกชั้นปี ส่วนทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง⁶ นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนี ยะลา และนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนี จักรีรัช มีทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะการสื่อสาร การรู้เท่าทันสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ การใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และทักษะอาชีพและการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก^{6,8}

อย่างไรก็ตามผู้สอนมีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพจริงในปัจจุบันในทักษะการเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลที่ควรพัฒนาทักษะที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะการสื่อสาร การรู้เท่าทันสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ การใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21⁹ มีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ซึ่งสมควรมีการจัดและเตรียมการจัดการเรียนการสอนตาม ACTIVE Model ดังนี้

A: (Atmosphere of Learning) การสร้างบรรยากาศในการเรียน

การสร้างบรรยากาศในการเรียน ประกอบด้วยด้านผู้สอนและการจัดสิ่งแวดล้อม

1.1 ด้านผู้สอนควรมีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ และสามารถปรับตัวให้พร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันยุคที่เปลี่ยนแปลงไป การพัฒนาด้านทักษะวิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ของนักศึกษา มีการจัดลำดับขั้นตอนการสอน กิจกรรมการสอนที่เป็นขั้นตอน จัดกิจกรรมที่เหมาะสม สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพียงพอจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ¹⁰ โดยเฉพาะสื่อการเรียนควรมีการใช้สื่อที่หลากหลาย สมจริง ที่สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์ตัดสินใจ เช่น การใช้หุ่นจำลอง มนุษย์จำลอง ที่สามารถกระตุ้นความคิดการเรียนรู้ของผู้เรียน จะทำให้การรับรู้บรรยากาศในการเรียนในเรื่องสื่อเพิ่มมากขึ้น¹¹ ผู้สอนมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นที่ปรึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหา มีความรัก ความห่วงใย และเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในทุกทักษะ⁸ มีการสอนอย่างเป็นกัลยาณมิตร โดยการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ค้นคว้าด้วยตนเองรวมทั้งใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยการจัดการเรียนการสอนที่มีการฝึกการทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน การยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและ

กัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่แตกต่าง เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ทำให้นักศึกษานำความรู้ไปแก้ปัญหาและส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพและชีวิตประจำวัน¹¹

1.2 การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติการ และแหล่งฝึกในภาคปฏิบัติเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน จำนวนเอกสาร หนังสือ ตำรา และวารสารที่เพียงพอสำหรับนักศึกษาในการค้นคว้า มีการจัดห้องสำหรับการค้นคว้าด้วยตนเอง ห้องทำงานกลุ่มย่อยเพียงพอ มีฐานข้อมูล เว็บไซต์ และระบบ Wifi ที่เข้าถึงได้ง่าย⁹ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ เพื่อน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพด้านหอพัก และสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน¹² นอกจากนี้ผู้สอนต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้เรียน เพราะถ้าผู้เรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้อาจทำให้เกิดความสุขในการเรียน เกิดความสำเร็จในสิ่งที่มอบหมาย และเกิดผลสำเร็จในการเรียน¹³ การรับรู้บรรยากาศการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปานกลางกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21¹¹

การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่เหมาะสมนั้นผู้สอนต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่เสมือนจริงมากที่สุดเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนรู้อบรมกับนักศึกษาสามารถเข้าถึงสืบค้นหาความรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร การรู้เท่าทันสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ

C: (Culture) การเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม

การพัฒนาด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่าง วัฒนธรรม ศรัทธาการจัดการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างต่อเนื่องที่เน้นการเข้าใจความเป็นมนุษย์ของบุคคล การเคารพและยอมรับในชนชาติ ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนที่แตกต่างกันและหลากหลาย การพยาบาลที่เน้นการให้คุณค่าและการปฏิบัติโดยเปรียบเทียบกับความเหมือนและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของบุคคลหรือกลุ่ม รวมทั้งวิเคราะห์พฤติกรรมดูแลและการให้บริการทางการพยาบาลคำนึงเกี่ยวกับความเจ็บป่วย และแบบแผนของพฤติกรรมต่างๆ ของคนในเชื้อชาติหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้การตอบสนองที่สอดคล้องกับความต้องการการดูแลเฉพาะของเชื้อชาติหรือวัฒนธรรมนั้นเห็นความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่มี

สังคมวัฒนธรรมแตกต่าง เช่น เชื้อชาติ ชาติพันธุ์บทบาทเพศ ชนชั้นทางสังคม และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสถาบันหรือองค์กรที่อาจมีผลบวกหรือลบต่อบุคคลที่ศึกษาที่มีความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมที่พึงตระหนักเมื่อต้องให้การดูแลผู้ใช้บริการที่นับถือศาสนาอิสลาม การใช้สรรพนามแทนชื่อที่เหมาะสม เช่น ก๊ะมะ ไมใช่ ป้า แม่ หรือเรียกกลุ่มคนว่า แยก หลีกเลี่ยงการใช้ภาษากลางหรือศัพท์ทางวิชาการ ที่ขัดต่อความเชื่อ เช่น เลี่ยงการใช้คำว่า การคุมกำเนิด การทำหมัน แต่ใช้คำว่า เว้นช่วงการมีลูก หลีกเลี่ยงการนัดหมายผู้ป่วยในช่วงเดือนรอมฎอน หรือถือศีลอด การศึกษาการรับรู้สมรรถนะทางวัฒนธรรมในนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์พยาบาล พบว่า สมรรถนะทางวัฒนธรรมโดยรวมอยู่ในระดับดีจากการทำงานที่หลักสูตรมีการจัดเรียนวิชาศาสนาและปรัชญา¹⁴

การให้เวลาในการพยาบาลเพื่อเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมเน้นการเข้าใจจากการสนทนา รับฟังความรู้สึก ความคิดเห็นจากผู้รับบริการ ทำให้การพยาบาลมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์

T: (Transformative Learning) การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง

การพัฒนาด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา และทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงภายในตัวของนักศึกษาจากการได้รับการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน¹⁵ โดยผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียน เช่น ศึกษาผู้ป่วยในหอผู้ป่วย/ชุมชน ศึกษาไปงาน กรณีศึกษา เพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง คับข้องใจ ทั้งนี้สิ่งที่มอบหมายให้ศึกษาต้องชัดเจนมีการวิเคราะห์ตรวจสอบตนเองสู่การวางแผนการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้เรียนมีการตรวจสอบความคิด ความรู้สึกและมุมมองความเข้าใจของตนเอง มีการฝึกการตั้งคำถามในชั้นเรียนโดยให้นักศึกษาทุกคนฝึกตั้งคำถามจากประเด็นในเนื้อหาการเรียน ถามและตอบ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิด และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการตั้งคำถามกับตนเองเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ศึกษา โดยคำนึงถึง 5W1H ประกอบด้วย What (ปัญหาคืออะไร) Who (ใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นสถานการณ์นี้) When (ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อไร) Where (ปัญหาเกิดขึ้นที่ไหน) Why (ทำไมถึงรู้สึกเช่นนั้นกับปัญหาที่เกิดขึ้น) How (รู้สึก

อย่างไรบ้างกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นครั้งนี้) ให้ผู้เรียน ประเมินสมมติฐานเดิมของตนเอง ร่วมกันอภิปรายกับเพื่อนในกลุ่มเพื่อให้เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การปรับเปลี่ยนความคิดที่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนค้นหาทางเลือกใหม่ที่ได้จากการวิเคราะห์ สู่วางแผนในการกระทำสิ่งใหม่¹⁶

นอกจากนี้การเรียนรู้ภายในของนักศึกษาอาจมาจากการออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง มีการส่งเสริมการคิดเชิงระบบโดยการบูรณาการคิดนวัตกรรมในรายวิชาต่างๆ โดยมีการจัดการศึกษาแบบโครงการ¹⁷ ตั้งแต่เรียนในปีแรกต่อเนื่องจนถึงปีที่ 4 ต้องฝึกให้ผู้เรียนทุกคนได้ตั้งคำถาม เพราะการตั้งคำถามจะทำให้เกิดกระบวนการคิด มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกันทำให้มีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์และกล้าแสดงออก¹⁷ การฝึกการสะท้อนคิดเพื่อเปิดโอกาสให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้สะท้อนคิดเกี่ยวกับตัวเอง ฝึกการเชื่อมโยงความรู้เดิมและประสบการณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ มีการนำเสนอข้อมูลให้ผู้อื่นเข้าใจสามารถบอกที่มาของเหตุการณ์ ปัญหา อุปสรรค เสนอแนวคิดได้อย่างสมเหตุสมผล อภิปรายร่วมกัน ทั้งนี้เปลี่ยนจากผู้รับความรู้ไปสู่การสร้างความรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือกระทำ (Active learning) เป็นวิธีการสอนเพื่อสร้างความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้ภาคปฏิบัติโดยการใช้กรณีศึกษาร่วมกับการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงโดย การใช้ผู้ป่วย สถานการณ์ หรือสื่อเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เน้นอภิปรายร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน การพัฒนาความรู้จากทรงสนทนาที่แตกต่างของกลุ่ม อภิปราย แลกเปลี่ยนข้อมูล ปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิดเดิม ด้วยการสะท้อนคิดภายในตนเองอย่างมีวิจารณญาณ สามารถใช้เหตุผลในการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ หรือเสริมสร้างความรู้มีการสะท้อนคิดอย่างต่อเนื่องใคร่ครวญเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในเกิดการทบทวนไตร่ตรองเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนวิธีการหรือเปลี่ยนกระบวนการทัศนใหม่สู่การดำเนินชีวิตจริง¹⁸ การเรียนการสอนแบบกรณีศึกษาจะช่วยในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์และสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้¹⁹ และการสอนด้วยกรณีศึกษาจะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนมีการแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากสถานการณ์ที่ได้รับ จนเกิดแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย²⁰ นอกจากนี้ควรเน้นการจัดการ

เรียนการสอนที่จัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงในสถานที่ต่างๆ ที่หลากหลาย ทำให้นักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวจากการพัฒนาด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ควรมีการจัดการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นกลุ่มเพื่อแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำและสมาชิกในทีม มีการทำงานร่วมกับทีมสุขภาพในการฝึกภาคปฏิบัติ

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงจากการคิดวิเคราะห์ ทั้งรายบุคคลรายกลุ่มจากสถานการณ์/กรณีศึกษาที่ก่อให้เกิดความพยายามค้นหาวิธีการวิเคราะห์หาหนทางวิธีการที่เหมาะสมในการวางแผนการพยาบาลหรือนวัตกรรมของนักศึกษาสู่การวางแผนการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการพยาบาลมากที่สุด ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ และด้านความคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม

I: (Information and Technology) การได้รับข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ

การพัฒนาความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สถานศึกษาต้องมีระบบอินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูล ที่เอื้อต่อการค้นคว้า การมอบหมายงานโดยการค้นคว้าเป็นความท้าทายของผู้เรียน สามารถใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ถึงประโยชน์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้สารสนเทศการใช้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สื่อมัลติมีเดียและการใช้คอมพิวเตอร์ระบบออนไลน์ เช่น A-tutor, Google site เป็นต้น เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน²¹ การขาดแคลนอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนา²² และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ด้านความรู้ที่อยู่ในระดับมาก²³

การได้รับข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศจากการมีฐานข้อมูล ระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วเพื่อสะดวกในการสืบค้นและการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

V: (Verbal communication) การสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ

การพัฒนาทักษะด้านการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษโดยการสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษและมีการจัดการเรียนรู้ทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยในหลักสูตรมีการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษในวิชาที่เรียนโดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียน สร้างบรรยากาศในการสื่อสารใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง และกิจกรรมเสริมหลักสูตรในการเรียนภาษาอังกฤษ การพัฒนาภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน มีการพัฒนาได้หลายรูปแบบ เช่น เกมส์ การเรียนออนไลน์ การใช้แผนผังความคิด (concept mapping)²⁴ การใช้กระบวนการกลุ่ม (group process)²⁵ การใช้เรื่องซ้ำ²⁶ และการใช้โครงงานเป็นการสอนที่ทำให้นักศึกษาพัฒนาสมรรถนะทางภาษาอังกฤษจากการทำโครงงานโดยมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การฝึกทักษะทางภาษา การนำเสนอผลการทำโครงการ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ²⁷

การจัดการเรียนการสอนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในความสามารถด้านภาษาอังกฤษนั้น ควรมีการใช้เวลาในการเรียน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสนุกสนาน ผู้เรียนและผู้สอนควรมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

E: (Empowerment) การเสริมสร้างพลังอำนาจ

การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นกระบวนการส่งเสริมให้ให้นักศึกษาตระหนักรู้ในคุณค่าและความสามารถของตนเองส่งผลต่อการรับรู้ศักยภาพของตนเอง และพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้น⁷ จากการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่ การให้คำแนะนำและให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะของการสื่อสารทุกระดับ และให้โอกาสในการตัดสินใจอย่างอิสระรับรู้หน้าที่และความรับผิดชอบของวิชาชีพ และเอกลักษณ์ของวิชาชีพ ตลอดจนให้นักศึกษามีการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อไปสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลได้ การที่นักศึกษามีศักยภาพในตนเองหรือที่เรียกว่าการมีพลังอำนาจ จะทำให้เกิดความรู้สึกดีที่สามารถทำสิ่งสำคัญที่แตกต่าง และมีคุณค่า เกิดการเรียนรู้ สำนึกในความสามารถในการทำงานของตนเอง มีความตื่นตัวในการทำงานให้สำเร็จ จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยการใช้เกมเป็นวิธีการหนึ่งทำให้นักศึกษารู้จักตนเอง เช่น

กิจกรรมตามล่าหาตัว ให้ทุกคนวาดรูปตนเองบนกระดาษโดยต้องเป็นรูปภาพที่เมื่อบุคคลอื่นมองแล้วสามารถทราบได้ ว่าเป็นรูปภาพของใคร ทายเจ้าของภาพ และอภิปราย สามารถแสดงที่ช่วยเสริมสร้างพลังอำนาจในนักศึกษาจะช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21²⁸

การเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับนักศึกษาโดยการใช้เกมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นหนทางหนึ่งซึ่งจะช่วยพัฒนาในด้านความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและด้านความร่วมมือ

การนำแนวคิด ACTIVE Model สู่อุปกรณ์ปฏิบัติ

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงในตนเอง ครูต้องมีบทบาทของการให้คำปรึกษาและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด เพื่อสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนต้องมอบหมายให้นักศึกษามีการศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยผู้สอนต้องเปิดโอกาสและให้อิสระกับนักศึกษาในการศึกษาหาความรู้ และให้นักศึกษาตระหนักถึงความรู้ความสามารถของตนเอง ด้วยการให้ โอกาสในการตัดสินใจอย่างอิสระและพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างสมบูรณ์

บทสรุป

การจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลเป็นกระบวนการที่สำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญตามความต้องการของระบบสุขภาพและผู้รับบริการในปัจจุบันและอนาคต จาก ACTIVE Model A (Atmosphere of Learning: การสร้างบรรยากาศในการเรียน) C(Culture difference: การเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม) T (Transformative learning) การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง I (Information and technology) การได้รับข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ V (Verbal communication: การสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ) E (Empowerment: การเสริมสร้างพลังอำนาจ) เป็นโมเดลที่พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและจากผลงานวิจัยที่ผ่านมาที่สามารถนำไปพัฒนานักศึกษาพยาบาล

ในทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ด้านความคิด
สร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและ
การแก้ไขปัญหา ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวน
ทัศน์ ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ
ด้านการสื่อสาร การรู้เท่าทันสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ
การใช้คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

References

1. Panich V. Enjoy learning in 21st century. Bangkok: Sodsri-Saridwongso Foundation; 2013.(in Thai)
2. Wanchai W. Thai Education: Trends in Development of Nursing Profession. Journal of Nursing Science Siam University. 2017; 18(35): 106-117. (in Thai)
3. Office of the Higher Education Commission. Nontaburi: Parbpim publisher; 2015. (in Thai)
4. Khammanee T. Science of Teaching: Knowledge to Learning Management System Effectiveness. Bangkok. Chulalongkorn University publisher. 2019.
5. Partnership for 21st Century Skills. 21st century skills, education and competitiveness: A Resource and policy guide. 2008.
6. Chaikongkiata P, Niha S. Chantarasiripoot B. 21st Century Learning Skills of Nursing Students: A Survey Research in Yala. The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health. 2019; 6(1): 112-120. (in Thai)
7. Turner K, Leungratanamart L, Niranrat S, Jaranrerux J, Wattanakull B, Reunreang T. Twenty First Century Skills of Nursing Students of Boromarajonani College of Nursing, Chonburi. Nursing Journal of the Ministry of Public Health. 2015; 25(2): 178-193. (in Thai)
8. Polgaya O, Wongnoi A. Job Satisfaction and 21st Century Skills of the Graduates, Boromarajonani College of Nursing, Chakriraj. Journal of Education and Journal of Education and Human Development Sciences Human Development Sciences. 2018; 2(2): 69-78. (in Thai)
9. Armpat C, Pisaipan P, Tarmong C, Suwannarat K, Netgrajang C. Chonlatankampanat, W. Factors Correlated with Perception towards 21st Century Learning Skills among Nursing Students, Phrapokklo Nursing College. Journal of Phrapokklo Nursing College. 2018; 29(2): 36-43. (in Thai)
10. Miannon NM, Parnsumritchok J, Punyadee J, Wiwathakamonchai A, Kemathad C, Factors influence the teaching and learning of nursing students in the principles and techniques of nursing subject, Borommarajonari College of Nursing, Chiang Mai. Nursing Journal. 2013; 40(4): 126-138. (in Thai)
11. Rongmuang D. Learning Atmosphere, Satisfaction with Learning Management in the 21st century and Academic Achievement among Bachelor in Nursing Science Students. The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health. 2019; 6(1): 167-177. (in Thai)
12. Thongsong L, Pongsananurak T. Relationships between Factors and Academic Achievement in Pediatric Nursing Students, Kuakarun College of Nursing. Kuakarun Journal of Nursing. 2013; 20(1): 55-71. (in Thai)
13. Martirosyan N, Saxon DP, Wanjohi R. Student, Satisfaction and Academic Performance in Armenian Higher Education. American International Journal of Contemporary Research. 2014; 4(2): 1-5.

14. Hirunchunha S, Sangchan H. Songwathana P. Petpichetchian W. Perception of Thai Nursing Students and Faculty's Competence toward Caring for Culturally Diverse Clients Thai. Thai Journal of Nursing Council. 2009; 24(1): 99-111. (in Thai)
15. Songwatthanayuth P, Polin S. The Curriculum for Nursing Students in The 21st Century:Case Study and Transformative Learning. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2019; 20(3): 10-16. (in Thai)
16. Prajankett O. Transformative learning: Nursing education perspective. Journal of the Royal Thai Army Nurses. 2014; 15(3): 179-184. (in Thai)
17. Turner K, Leungratanamart L, Reunreang T, Rakkwamsuk S. Development of a Pedagogical Model to Promote 21st Century Skills of Nursing Students. Nursing Journal of the Ministry of Public Health. 2018; 28(1): 127-138. (in Thai)
18. Onsri P. An instructional Model for Enhancing 21st – Century Learning Skills among Army Nursing Students. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2018; 19(3): 147-157. (in Thai)
19. Kaewprasert V. A study of analytical thinking and learning achievement via E-learning using case based learning method for undergraduate students of education program. Veridian E-Journal. 2014; 7(2): 947-961. (in Thai)
20. Sompuet P. Organized Active Learning by Instructional Model with Cased-Based. Phrankhon Rajaphat Research Journal (Humanities and Social Science). 2016; 11(2):260-270. (in Thai)
21. Yimyam A, Charuwatcharapaniskul U, Chareonsanti J, Indarangkura Na Ayutthaya A, Xuto P, Chaloumauk N. Developing on blended learning for developing the 21st century learning skills. Nursing Journal. 2015; 42 (Suppl November): 129-140.
22. Young DK. Teachers' Perceived Barriers to Technology Integration as Prescribed by 21st Century Learning Skills: Walden University; 2012.
23. Paopanao S. The study of information technology and communication competencies for learning of Undergraduate students in Rajamangala University of Technology Rattanakosin Wangkraikangwon Campus. Veridian E-Journal, SU. 2012; 5 (1): 541-561. (in Thai)
24. Sunpattyporn P. Use of mind mapping activity to promote English reading comprehension and speaking ability of undergraduate students. Chiang Mai: Chiang Mai University; 2009. (in Thai).
25. Tongnoontaphat N. Using group process and peer feedback to promote English oral presentation ability and to reduce the anxiety of undergraduate students. Chiang Mai: Chiang Mai University; 2012. (in Thai).
26. Ruangjam T. Using jokes to promote understanding of implicative and creative English writing ability of undergraduate students. Chiang Mai: Chiang Mai University; 2012. (in Thai).
27. Kunlaka S, Purivittayatheera K. Developing English Competency in Nursing Student. Rama Nurse Journal. 2016; 22(2): 123-133. (in Thai)
28. Pitaksongkram P. The empowerment in oneself to the committee of student association: A way to development with extracurricular activity. Academic Journal Institute of Physical Education. 2019; 10(1): 1-14. (in Thai)